PAPER – II

SANSKRIT

Note : Attempt all the questions. Each question carries *two* (2) marks.

1. प्रतीयमानं पुनरन्यदेव वस्त्वस्ति वाणीषु महाकवीनाम् – केनोक्तम्?

1) कुन्तकेन

2) मम्मटेन

3) आनन्दवर्धनेन

4) भामहेन

2. ध्वन्यालोकरीत्या रसभावादीनां प्रतीतिः एवं भवति।

1) असंलक्ष्यक्रमः

2) संलक्ष्यक्रमः

3) लक्षणया

4) अभिधया

3. निम्नलिखितेषु कःविजातीयः।

1) व्रीडा

2) चपलता

3) शङ्का

4) आहार्यं

4. श्रृंगार नायिकानां भेदः

1) अष्ट

2) पंच

3) षट्

4) नव

5. "रविकिरणानुगृहीतानि भवन्ति कमलानि कमलानि"।

इत्यत्र द्वितीय 'कमलानि' शब्दः कस्य ध्वनेः उदाहरणम्?

1) अर्थान्तरसङ्क्रमितं

2) अत्यन्ततिरस्कृतं

3) रसध्वनिः

4) अलङ्कारध्वनिः

6. आनन्दवर्धनस्य मते महाभारतस्य अङ्गी रसः क?

1) वीरः

2) शान्तः

3) रौद्रः

4) भयानकः

7. भरतमुनिदृष्ठ्या आतोद्यं कतिविधं?

1) चतुर्विधं

2) त्रिविधं

3) एकादशं

4) षड्विधं

8. व्यभिचारिभावस्य अपर नाम किम्?

1) सात्विकभावः

2) स्थायिभावः

3) अनुभावः

4) सञ्चारिभावः

9. बीभत्सस्य स्थायिभावः।

1) जुगुप्सा

2) विस्मयः

3) उत्साहः

4) शमः

10. निम्नलिखितेषु कः न व्याभिचारिभावः?

1) करुणः

2) निर्वेदः

3) असूया

4) आलस्यं

11. नाठ्यशास्त्रे कति अध्यायाः सन्ति?

1) ३६

2) २४

3) १८

4) ४०

12. भरतमुनिमते निम्नलिखितेषु कः नोक्तः?

1) दानवीरः

2) कर्मवीरः

3) धर्मवीरः

4) युद्धवीरः

13. “न कान्तमपि निर्भूषं विभाति वनितामुखम्” केनोक्तमिदम्?

1) रुय्यकेन

2) विश्वनाथेन

3) भामहेन

4) भरतेन

14. “शब्दार्थौ सहितौ” इति कस्य लक्षणम्?

1) पुराणस्य

2) काव्यस्य

3) वेदस्य

4) व्याकरणस्य

15. आख्यायिका कुत्रान्तर्भवति?

1) महाभारते

2) गद्ये

3) नाटिकायां

4) लघुकाव्ये

16. सुवर्णपुष्पां पृथिवीं छिन्वन्ति इत्युदाहरणं कस्य?

1) विवक्षितान्यपरवाच्यं

2) अलङ्कारध्वनिः

3) अविवक्षितवाच्यं

4) रसध्वनिः

17. “रीतिरात्मा काव्यस्य” इति कोऽवदत्?

1) उद्भटः

2) मम्मटः

3) हेमचन्द्र

4) वामनः

18. अद्भूतरसस्य स्थायिभावः

1) उत्साहः

2) विस्मयः

3) जुगुप्साः

4) हासः

19. “यत्रार्थः शब्दो वा तमर्थमुपसर्जनीकृतस्वार्थौ” तत्र भवति।

1) यमकालङ्कारः।

2) ध्वनिः

3) गुणीभूतव्यङ्गयं

4) उत्प्रक्षा

20. निम्नलिखितेषु कः वाक्यार्थज्ञाने न हेतुः।

1) योग्यता

2) पर्यायोक्तिः

3) सन्निधिः

4) आकाङ्क्षा

21. कति सूत्राणि प्रातिपदिकविधायकानि?

1) वैकल्पिकानि

2) 3

3) 2

4) 4

22. वृद्धिसंज्ञाविधायकसूत्रं किम्?

1) वृद्धिरादैच्

2) वृद्धिरेचि

3) मृजेर्वृद्धिः

4) नृनरयोः वृद्धिः

23. का नाम 'घि' संज्ञा?

1) द्वन्द्वे घि

2) शेषो ध्यसखि

3) अच्च घेः

4) घर्ङिति

24. को नाम अपृक्तः?

1) गुणोऽपृक्ते

2) अस्ति सिचोऽपृक्ते

3) अपृक्त एकाल् प्रत्ययः

4) वेरपुक्तस्य

25. पदसंज्ञा केन सूत्रेण विधीयते?

1) सुप्तिङन्तं पदम्

2) सिति च

3) सुडनपुंसकस्य

4) अनुदात्तं पदम् एक वर्जम्

26. अधो निर्दिष्टेषु पदसंज्ञाविधायकं किम् नास्ति?

1) स्वादिष्वसर्वनामस्थाने

2) सिति च

3) सुप्तिङन्तं पदम्

4) अनुदात्तं पदम् एकवर्जम्

27. 'राजभ्याम्' इत्यत्र का संज्ञा?

1) पदम्

2) भ

3) घि

4) सर्वनाम

28. 'टि' संज्ञाविधायकं किम्?

1) टित आत्मनेपदानां टेरे

2) अचोऽन्त्यादि टि

3) टेः

4) अव्ययसर्वनाम्नाकच्प्राक्टेः

29. कति सूत्रैः सर्वनामस्थानसंज्ञा विधीयते?

1) 1

2) 2

3) 3

4) 4

30. संप्रसारणलक्षणं किम्?

1) हवः संप्रसारणम्

2) इग्यणः संप्रसारणम्

3) त्रेः संप्रसारणम्

4) न संप्रसारणे संप्रसारणम्

31. 'अ, ए, ओ' – वर्णानां व्याकरणे नाम किम्?

1) अपृक्त

2) गुण

3) वृद्धि

4) सर्वनाम

32. कृदन्तानां का संज्ञा भवति?

1) धातु

2) प्रत्यय

3) प्रातिपदिक

4) संयोगः

33. हरिशब्दः कदा संज्ञया शास्त्रे व्यवह्रियते?

1) अपृक्त

2) तद्धित

3) नदी

4) घि

34. प्रादीनां क्रियायोगे का वा संज्ञा?

1) सत्

2) निष्ठा

3) गति

4) सर्वनाम

35. कर्म कतिधा?

1) त्रिधा

2) चतुर्धा

3) सप्तधा

4) पञ्चधा

36. कति पदार्थाः सन्ति?

1) अष्ट

2) दश

3) सप्त

4) द्वौ

37. द्रवत्वं कुत्र न वर्तते?

1) वायौ

2) पृथिव्याम्

3) अप्सु

4) तेजसि

38. स्मृतिः कतिविधा?

1) द्विविधा

2) पञ्चविधा

3) षड्विधा

4) त्रिविधा

39. द्रव्यपदार्थ चिनुत

1) कालः

2) रस

3) शब्द

4) प्रागभाव

40. संज्ञा सम्बन्धज्ञानं – संज्ञि – किम्?

1) अनुमितिः

2) उपमितिः

3) प्रत्यक्षम्

4) शाब्दम्

41. तन्तुः पटस्य कीदृशं कारणं भवति?

1) समवायि

2) असमवायि

3) निमित्त

4) किमपि न

42. सन्दिग्धसाध्यवान्कः?

1) सपक्षः

2) विपक्षः

3) पक्षः

4) अपक्षः

43. अयुतसिद्धवृत्तिः कः?

1) संयोगः

2) समवायः

3) विशेषः

4) द्रव्यम्

44. माठरवृत्ति–सम्बन्धी ग्रन्थः कः?

1) साङ्ख्यसूत्रम्

2) साङ्ख्यकारिका

3) षष्ठितन्त्रम्

4) न कोऽपि

45. प्रत्ययसर्गे कति भेदाः सन्ति?

1) 4

2) 7

3) 21

4) 41

46. साङ्ख्ये ज्ञानं कुत्र अन्तर्भवति?

1) सिद्धौ

2) तुष्टौ

3) धर्मे

4) शक्तौ

47. मनुष्यो भवति

1) अण्डजः

2) स्वेदजः

3) उद्भिजः

4) जरायुज

48. सत्कार्यवादसाधने कति कारणानि प्रस्तूयन्ते?

1) 5

2) 4

3) 7

4) 8

49. वामनाचार्यः कति गुणान् स्वीकरोति?

1) ०२

2) ०५

3) १०

4) १६

50. काव्यप्रकाशकारः कति गुणान् स्वीकरोति?

1) ०३

2) ०२

3) ०५

4) १०

ROUGH WORK

ROUGH WORK